A Diótörő

Karácsonyi mesefeldolgozó munkafüzet

3–4. osztály

Ingyenes minta • 12 oldal

www.kisfelfedezokklub.hu

A különös karácsonyi ajándék

1. meserész • Karácsony este

1 Karácsony este Marie és bátyja, Fritz az ajtó előtt várakozott. Odabentről fenyőillat szivárgott ki. Egyszer csak megszólalt a csengő, és a két gyerek beléphetett. A fán apró fények táncoltak, az ágak alatt szalaggal átkötött csomagok sorakoztak.

2 Drosselmeier keresztapa egy felhúzható várat hozott. A kis híd leereszkedett, az apró figurák megindultak, aztán szépen visszatértek a helyükre. Fritz kétszer is megnézte a menetet. Harmadszor már inkább azt kérdezte, vajon a figurák választhatnának-e másik utat. A keresztapa megmutatta a szerkezetet. A forgó kerekek mindig ugyanazon a pályán vezették a figurákat.

3 Marie közben a fenyőfa tövében egy piros kabátos, nagy állú fabábut vett észre. A bábu olyan komolyan nézett maga elé, mintha őrizné az összes ajándékot. Drosselmeier egy diót tett a szájába, és lenyomta a hátán a kart. A dió héja egyetlen roppanással szétnyílt.

4 Fritz felkapott egy újabb diót. Marie inkább visszaállította volna a bábut a fenyő mellé. Ha ilyen sokáig állt itt egyedül, gondolta, legalább most legyen valaki, aki rá is figyel. Miközben Fritz nagyobb dió után kutatott, Marie közelebb húzta a lámpát, hogy jobban lássa a kis arcot.

Olvasói nyom

Olvasás előtt figyeld meg a képet. Hol keresnél ajándékot? Olvasás után húzd alá, hol találja meg Marie a bábut.

Amit a szöveg elárul

Karácsony este • Keresd vissza a válaszokat az olvasmányban!

Nyomrögzítés

Válaszolj röviden. Írd a válaszod mellé a bekezdés számát!

1. Mi jelezte, hogy a gyerekek beléphetnek?

2. Mivel működtette Drosselmeier a bábut?

3. Miből tudjuk, hogy a Diótörő tényleg használható?

Karikázd be!

Mit szeretett volna tudni Fritz a játékvár figuráiról?

a) Választhatnak-e másik utat?

b) Le lehet-e festeni az arcukat?

c) Belefférnek-e a csomagba?

Ugyanaz a játék, más figyelem

Mit csinált Fritz, amikor Marie közelebb húzta a lámpát? Mit szeretett volna Marie jobban látni?

Fritz

Marie

Bizonyíték a meséből

Írj ki a 4. bekezdésből egy rövid részletet, amelyből látszik, hogy Marie-nak fontos lett a fabábu.

Kihívás • 4. osztály

Mi a különbség a vár figurái és Fritz között? Gondolj arra, ki választhat új utat. Írj két összefüggő mondatot.

Képes ajándékleltár

Karácsony este • Olvasd össze a képeket a szöveggel!

Mi volt ott?

Karikázd be azt a négy képet, amelyik az első meserészben szerepel!

A

B

C

D

E

F

Nevezd meg!

Írd le két bekarikázott dolog nevét, majd az egyikhez azt is, mire használták.

Két kép, egy jelenet

Nézd meg a két illusztrációt. Melyik két különböző ajándékot látod? Melyiket veszi észre Marie, és melyiket hozta a keresztapa?

Mit tennél az előtérbe?

Ha a csengő hangjával kezdődne a képregény, melyik tárgyat rajzolnád az első kockába? Indokold.

Ki mit mondana?

Karácsony este • Szereplők, hangok és gondolatok

Kösd össze!

Párosítsd a mondatot azzal, aki a történet alapján mondhatná!

A. Vajon fordulhatnának balra is? . . 1. Marie

B. Hadd nézzem meg közelebbről az arcát! . . 2. Drosselmeier

C. A fogaskerekek vezetik őket. . . 3. Fritz

Mondd másképp!

A kíváncsi Fritz kérdéséből csinálj olyan mondatot, amelyből türelmetlenség hallatszik.

Szóvadászat

Keress az első részben egy mozgást és egy hangot kifejező szót. Másold le őket!

Mozgás

Hang

A bábu első mondata

Írj négy megszólalást Marie és a suttogó bábu között. Legyen köztük kérdés és egy titok.

Próbáljátok ki párban!

Olvassátok fel egyszer halkan és egyszer izgatottan. Melyik hang illett jobban a jelenethez? Beszéljétek meg.

A játékvár új útja

Karácsony este • Tervezz, rajzolj, magyarázz!

Fritz kérése

A játékfigurák most mindig ugyanarra mennek. Tervezz egy elágazást! Jelöld a kaput, a hidat, két választható utat és egy közös célpontot.

Jelmagyarázat

Használj kétféle vonalat, és írd le, melyik mit jelent.

Az első próba

Írj a tervezett váradhoz három rövid útmutató mondatot. Az első kezdődjön így: Nyisd ki…

Kihívás • 4. osztály

Mi történjen, ha két figura egyszerre ér a hídhoz, de csak egy fér át? Találj ki szabályt, és indokold.

A fehér szalag

2. meserész • A törött állkapocs

1 Fritz a tál alján talált egy különösen nagy diót. Alig fért a fabábu szájába. Kétszer is nekifeszült a karnak, mire reccsenés hallatszott. Ezúttal a dió egyben maradt. A bábu állkapcsa félrebillent, és két apró fafog a szőnyegre hullott.

2 Fritz vörös arccal tette le a diót. Azt dünnyögte, hogy majd keres egy kisebbet. Marie letérdelt a szőnyegre, összeszedte a kis darabokat, és egy üres cérnásdobozba tette őket. Aztán a saját fehér hajszalagjával óvatosan felkötötte a bábu állát.

3 – Holnap megnézem, hogyan illenek össze a darabok – mondta Drosselmeier. – Addig pihentesd, nehogy tovább mozduljon az állkapcsa! Marie egy összehajtott kendőt terített az üvegszekrény alsó polcára, és ráfektette a bábut. Az ajtót résnyire nyitva hagyta.

4 Már mindenki aludni készült, amikor Marie visszanézett. A szalag csomója kicsit félrecsúszott. A lány megigazította, majd a fotelhez húzott egy lábzsámolyt. Csak addig akart ott maradni, amíg a nagymutató eléri a tizenkettőt. A szőnyeg szélén ekkor halk kaparászást hallott.

Olvasói nyom

Jelöld meg azt a mondatot, amelyből kiderül, mi maradt épségben a reccsenés után.

Hogyan lett baj a dióból?

A törött állkapocs • Időrend és ok-okozat

Tedd sorba!

Írj 1–6-ig számokat a mondatok mellé a történet sorrendjében!

- ☐ Marie az alsó polcra fektette a bábut.
- ☐ Két fafog a szőnyegre esett.
- ☐ Fritz nagy diót keresett.
- ☐ Marie megigazította a csomót.
- ☐ Drosselmeier másnapra ígérte a vizsgálatot.
- ☐ A fafogak a cérnásdobozba kerültek.

Októl a következményig

Mi történt, mert Fritz erősen lenyomta a kart? A választ kezdd így: Azért, mert… vagy Emiatt…

Mi fér bele a mondatba?

Válaszd ki a legpontosabb befejezést. A reccsenés után…

a) a dió széttört és a bábu megjavult.

b) az állkapocs félrebillent, a dió épen maradt.

c) a dió és a bábu állkapcsa is a földre esett.

Törődés három lépésben

Írj három cselekvést, amellyel Marie segített. Mindegyikhez írj egy szót vagy szókapcsolatot az olvasmányból.

cselekvés	szövegrészlet

Kihívás • 4. osztály

Mi lett volna más, ha Fritz abbahagyja az első próbálkozás után? Írj két lehetséges következményt.

Képes nyomozás a nappaliban

A törött állkapocs • Tárgyak és feladatuk

Nézd meg a bizonyítékokat!

Írd a képek betűjelét a jobb oldali állításokhoz. Két képre nem lesz szükséged.

A

B

C

D

E

F

Melyik mire kellett?

Használd az olvasmány részleteit!

- ☐ Ebben őrizte meg Marie a két fafogat.
- ☐ Ezzel tartotta a helyén a bábu állát.
- ☐ Ezt az alsó polcra terítette.
- ☐ Ez maradt épségben a reccsenés után.

Mit árul el a kép?

Nézd meg Marie kezét. Melyik műveletet végzi? Melyik előtte történt lépést nem láthatod ezen a képen?

Mit érezhetett Fritz?

A törött állkapocs • Következtetés a szereplők viselkedéséből

Válassz és igazold!

Melyik érzésre utal, hogy Fritz vörös arccal letette a diót és dünnyögni kezdett? Karikázz egy lehetőséget, majd idézz egy részletet.

a) zavarra

b) diadalra

c) álmos elégedettségre

Fritz második esélye

Írj egy mondatot, amellyel Fritz vállalhatná, hogy hibázott. Írj mellé egy tettet, amellyel helyrehozhatná.

A mondata

A tette

Amit gondol és amit mond

Töltsd ki két szereplő nevében. A gondolat és a kimondott mondat eltérhet.

szereplő	ezt gondolja	ezt mondja
Fritz		
Marie		

Kihívás • 4. osztály

Miért maradhatott Marie a zsámolyon, ha már mindenki aludni készült? Írj egy lehetséges okot és mellé két szövegnyomot.

Üzenet a javítóműhelynek

A törött állkapocs • Gyakorlati szövegírás

Műhelyi adatlap

Írj pontos megfigyeléseket. Úgy fogalmazz, hogy a javító akkor is értse, ha az esetet nem látta.

A behozott tárgy

A sérült rész

A hiányzó vagy levált darabok

Hol vannak a darabok?

Mit tett Marie a bábért?

Miért fontos a pontosság?

Melyik adat segít legjobban abban, hogy semmi ne vesszen el? Írd le, miért.

Marie kísérőlevele

Írj 5–7 mondatos üzenetet Drosselmeiernek. Legyen benne megszólítás, a történtek rövid leírása, egy udvarias kérés és elköszönés.

Olvasd vissza!

Jelöld pipával, ami elkészült!

megszólítás • pontos leírás • kérés • elköszönés

Megoldókulcs

Karácsony este • A törött állkapocs

A különös karácsonyi ajándék

Olvasói nyom – Marie a fenyőfa tövében látja meg a fabábut (3. bek.).

Amit a szöveg elárul

A csengő (1. bek.). A bábu hátán lévő karral (3. bek.). A dió héja szétnyílt (3. bek.). Feleletválasztás: a). Fritz nagyobb diót keresett, Marie a bábu arcát figyelte. Idézet lehet: „legalább most legyen valaki, aki rá is figyel”. Fritz választhat, a vár figuráit a szerkezet vezeti.

Képes ajándékleltár

A, C, D, F. A diótörővel feltörték a diót. Marie a fabábut vette észre, a keresztapa a felhúzható játékvárat hozta. A képregény kezdődhet a csengő képével, mert annak hangja jelzi, hogy beléphetnek.

Ki mit mondana?

A–3, B–1, C–2. Türelmetlenül például: „Mikor fordulnak már másfelé?” Mozgás: megindultak. Hang: roppanás. A párbeszédben legyen négy megszólalás, köztük kérdés és titok.

A játékvár új útja

A rajzon legyen kapu, híd, két út és közös cél. A jelmagyarázat különböztesse meg a két útvonalat. A hídnál az egyik figura várhat, amíg a másik átér. Az útmutató legyen lépésekre bontható.

A fehér szalag

Olvasói nyom – „Ezúttal a dió egyben maradt.” (1. bek.).

Hogyan lett baj a dióból?

A sorok mellé: 5, 2, 1, 6, 4, 3. Az állkapocs félrebillent, két fafog leesett. Feleletválasztás: b). Marie összeszedte a fogakat, felkötötte a bábu állát, és kendőre fektette. Ha Fritz megáll az első próbánál, a fogak talán nem esnek ki, a bábut nem kell javítani.

Képes nyomozás a nappaliban

A, B, D, E. A papucs és a korona kimarad. Marie épp a bábu állát rögzítő szalagot köti. A fafogak összeszedése korábban történt, és a képen nem látszik.

Mit érezhetett Fritz?

a) Zavart. Nyom például: „vörös arccal”, „dünnyögte”. Fritz bocsánatot kérhetne, és segíthetne a javításnál. Marie azért maradhatott ott, mert aggódott. Erre utal a szalag megigazítása és a zsámoly odahúzása.

Üzenet a javítóműhelynek

Fabábu, félrebillent állkapocs, két levált fafog, cérnásdoboz. Marie szalaggal rögzítette a bábu állát, és kendőre fektette. Fontos megírni, hol vannak a darabok. A levélben legyen megszólítás, leírás, udvarias kérés és elköszönés.

A teljes, 57 oldalas munkafüzet az Alsó tagozat karácsonyi gyűjteményében található.

www.kisfelfedezokklub.hu